

Hoe isoleer ik mijn ramen en deuren?

Dirk Koele en Yvonne Feuerhahn

25 november 2021

DE WEBINAR BEGINT ZO ...

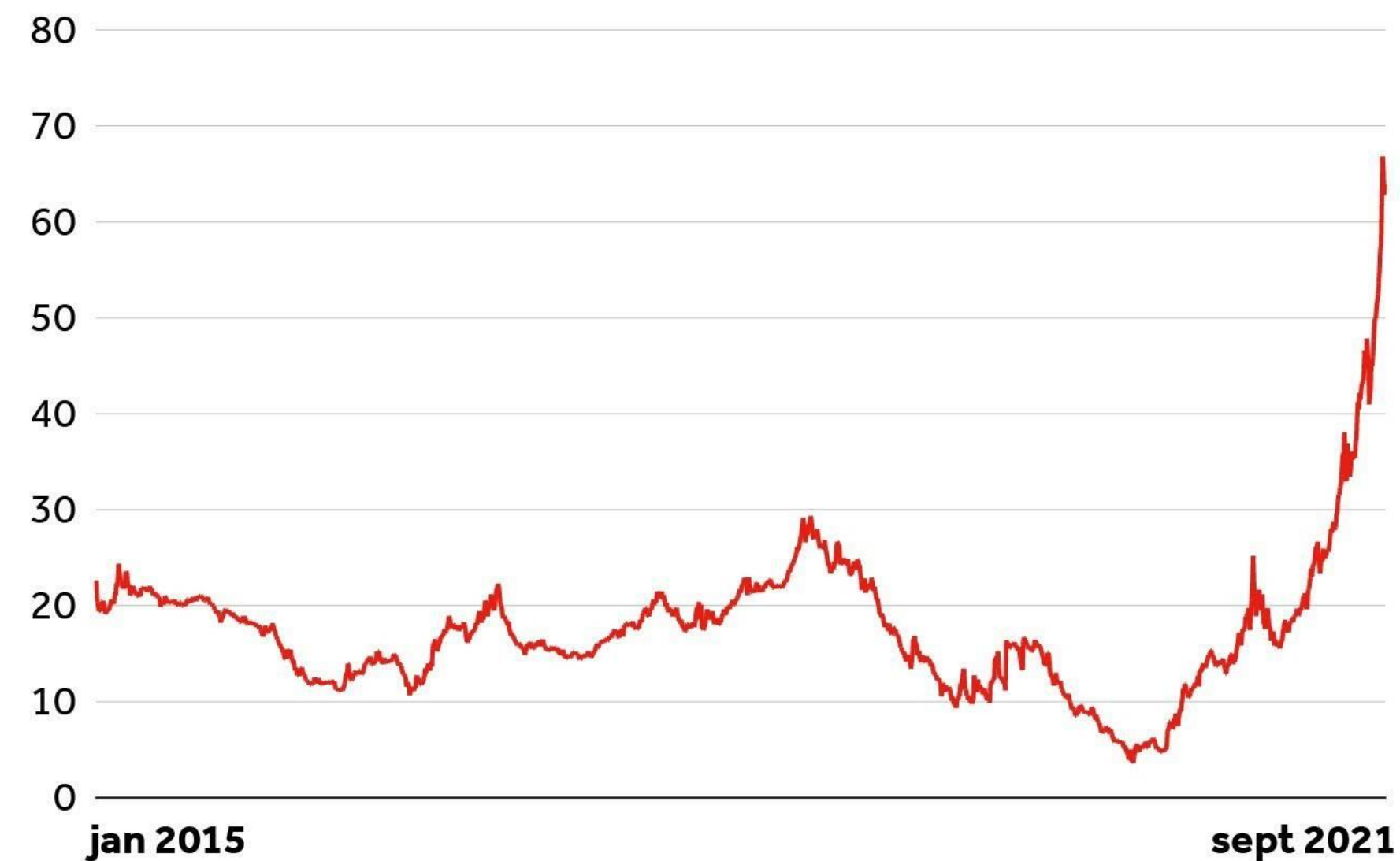
Veluwe Duurzaam
Duurzaamheidsloket van de Noord-Veluwe

Glas kost gas!

- Na **oliecrisis 1973** zijn er voor het eerst regels gekomen voor het **isoleren** van woningen (bouwbesluit).

Gasprijs sinds 2015

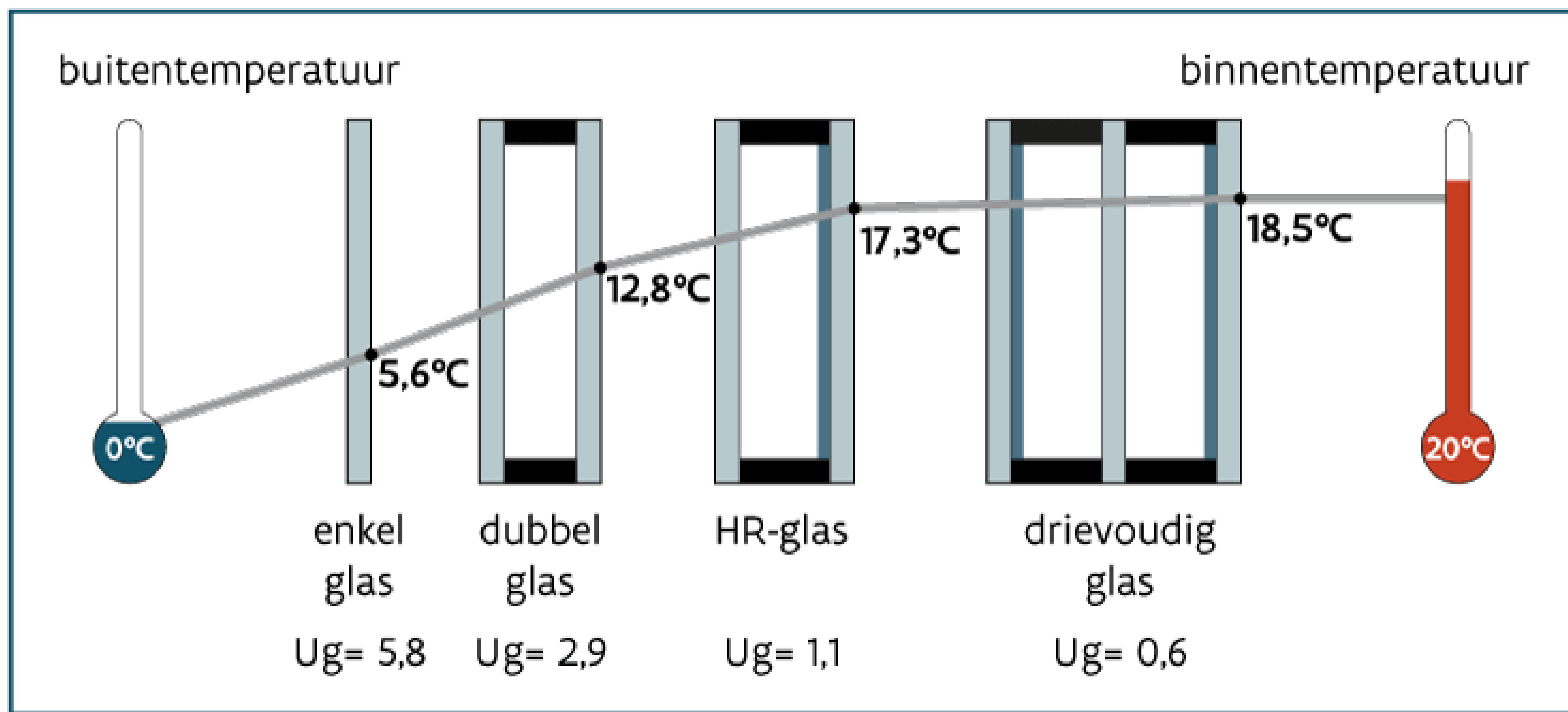
prijs per MWh in euro

bron: Reuters

Welk glas heb ik?

Dubbel glas of HR-glas?

- Hou een **aansteker** (of zaklamp van je telefoon) bij het raam. Je ziet 4 weerspiegelingen van de vlammen.
Hebben alle vlammen dezelfde kleur, dan heb je gewoon dubbel glas. **Heeft één vlam een andere kleur, dan heb je HR-glas.**
- Kijk of er op de **aluminium strip** tussen de glasplaten een code staat met HR, HR+ of HR++ erbij. Staat er niets bij, dan is de kans groot dat je gewoon dubbel glas hebt.

Foto: Scheuten

Wanneer verstandig glas te vervangen?

	Isolatie- waarde	Wanneer vervangen?
Enkel glas	U = 5,8	Altijd – is ook inbraakgevoelig
Oud dubbel glas	U = 2,8	<ul style="list-style-type: none"> - In verwarmde ruimtes altijd vervangen door HR++ of triple glas - In onverwarmde ruimtes vervangen als het lek is
HR-glas	U = 1,7-2,0	<ul style="list-style-type: none"> - In verwarmde ruimtes vervangen als er comfortklachten zijn of hoge gasrekening

HR++ of triple glas?

	Vervangen door (advies!)
Alleen glas vervangen?	HR++
Glas van groot vast raam in verwarmde ruimte vervangen?	Triple glas
Glas en kozijnen vervangen in onverwarmde ruimtes?	HR++ of Triple glas in isolerende kozijnen, dubbele kierafdichting
Glas en kozijnen in verwarmde ruimtes vervangen?	Triple glas in isolerende kozijnen, dubbele kierafdichting

Voordelen vervangen kozijnen

- **Zeer energiezuinig:** geïsoleerde kozijnen
- **Geen tocht:** dubbele kierdichting
- **Stiller:** luchtdichte aansluiting kozijn & gevel
- **Inbraak werend:** nieuw hang- en sluitwerk

- **Nieuwe raamindeling?** = gericht ventileren en makkelijk schoonmaken

- Nieuwe kozijnen + triple glas = **€ 100/m² subsidie** (let op voorwaarden!)

Kosten en wat bespaar je?

als je **HR++ glas** in het hele huis plaatst (in **bestaande kozijnen**)

Soort woning	Eenmalige kosten	Eenmalige subsidie	Jaarlijkse besparing energiekosten (enkel / dubbel glas)
Tussenwoning	€ 3.000	€ 650	€ 320 / € 120
Hoekwoning	€ 3.700	€ 850	€ 380 / € 150
2-onder-1 kap	€ 4.300	€ 950	€ 400 / € 180
Vrijstaand huis	€ 4.600	€ 1.000	€ 450 / € 190

bij een gasprijs van €0,79/m³ (prijspeil 2021)

Bron: milieucentraal.nl

Kosten en wat bespaar je?

als je **Triple glas** in het hele huis plaatst in **nieuwe kozijnen**.

Soort woning	Eenmalige kosten	Eenmalige subsidie	Jaarlijkse besparing energiekosten (enkel / dubbel glas)
Tussenwoning	€ 10.000	€ 1.900	€ 380 / € 200
Hoekwoning	€ 12.500	€ 2.400	€ 450 / € 250
2-onder-1 kap	€ 14.000	€ 2.700	€ 550 / € 290
Vrijstaand huis	€ 15.000	€ 2.900	€ 550 / € 300

bij een gasprijs van €0,79/m³ (prijspeil 2021)

Bron: milieucentraal.nl

Wat levert beter glas nog meer op?

- **Meer comfort** –
geen/veel minder
koudeval = minder
luchtstroom boven de
vloer
- **Minder geluid** van
buiten

Glas-in-lood

- Tussen dubbel glas laten plaatsen
- Voorzetglas
- Achterzetglas

Glas-in-lood **buiten**

HR++ glas **binnen**

Monumentenglas en raamfolie

	Enkel glas	Dubbel glas	Monumenten glas	Monuglas (merk)	HR++ glas	Triple glas	Vacuüm-glas (nieuw!)
Isolatie-waarde (U)	5	2,7	2	1,5	1,0 - 1,2	0,6 - 0,8	0,7 – 0,45
Dikte glas (mm)			3 - 8	14 - 16	> 19	24 - 40	Ca. 10

- luiken
- gordijnen
- raamfolie

Deuren isoleren of vervangen?

Niet vervangen:

- **Monumentaal** of beschermd stadsgezicht?

Redenen om te vervangen:

- Ervaar je veel **tocht en kou**?
- Heb je al van alles geprobeerd?
  - Brievenbusborstel
  - Tochtstrippen (dubbele kierdichting)
  - Borstel aan de onderkant van de deur
- Is de hal **verwarmd**?
- Is de deur **niet veilig**? (Driepuntsluiting)

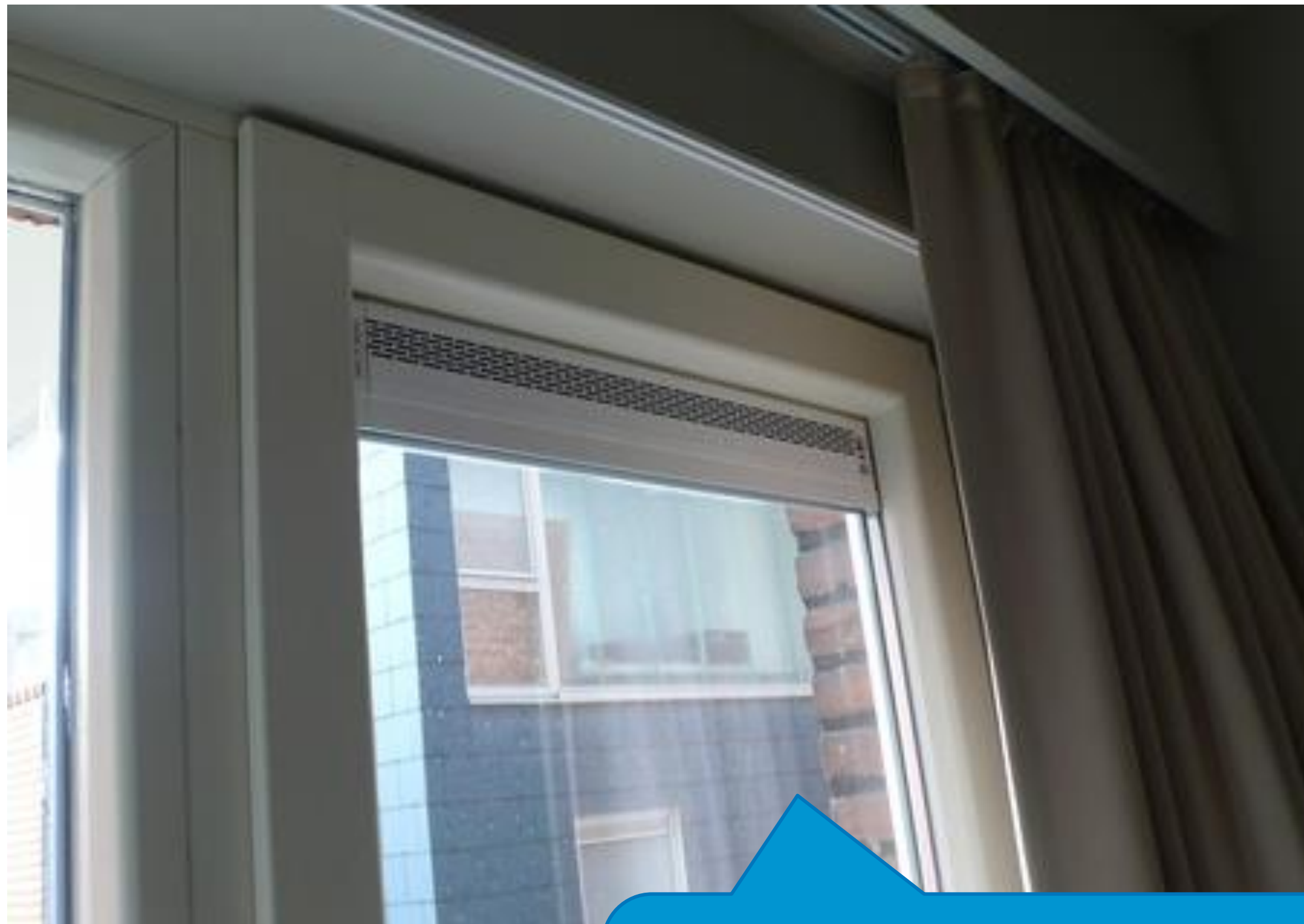
Geïsoleerde voordeur

Voordelen

- Zelf **design** kiezen dat bij uw woning past
- Heel **comfortabel** door dubbele kierdichting en luchtdichte aansluiting met gevel
- **Minder geluid** van buiten
- **Veilig**: driepuntsluiting en valdorpel
- **Brievenbus** niet meer in de deur

Waarom nadenken over ventilatie?

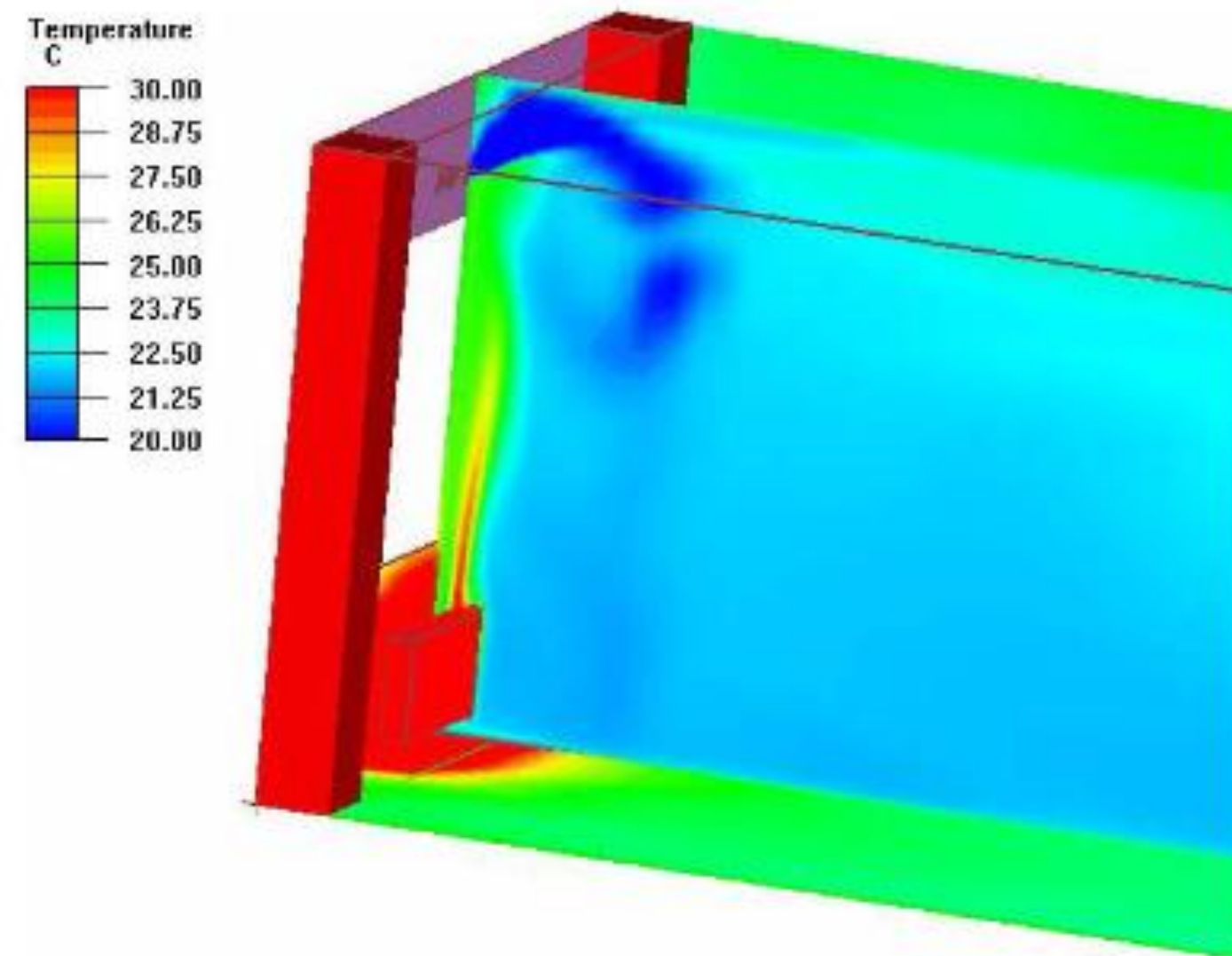
ventilatieroosters ...

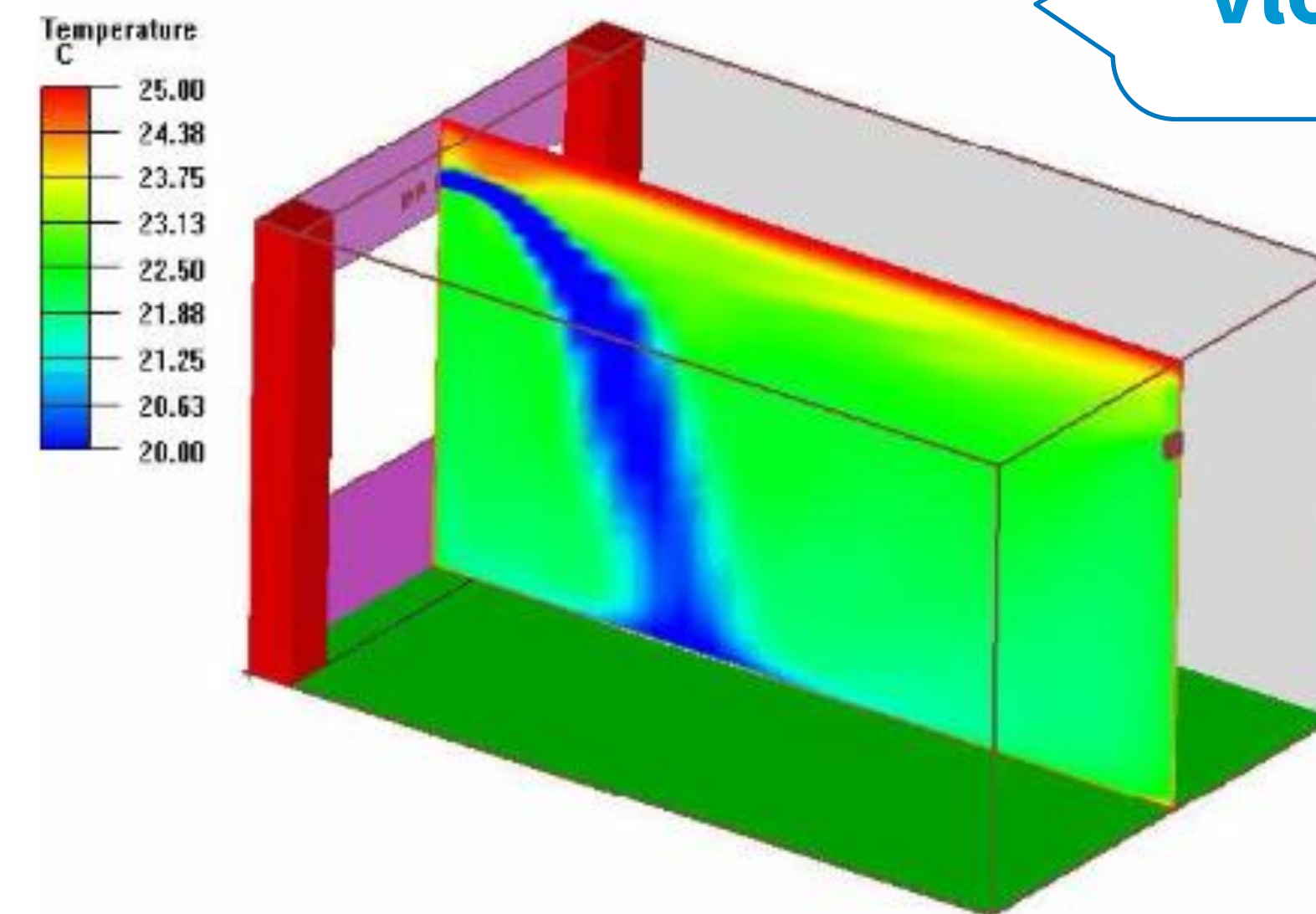
... of niet?

Waarom nadenken over ventilatie?

... wil je later vloerverwarming?

Figuur 3.2 Visualisatie van lokale temperaturen bij natuurlijke ventilatie in combinatie met hoogtemperatuur radiatoren (CFD-berekening), de buitentemperatuur is 5°C

Figuur 3.3 Visualisatie van lokale temperaturen bij natuurlijke ventilatie in combinatie met vloerverwarming (CFD-berekening), de buitentemperatuur is 5°C

bron:
'Comfortbeleving in goed geïsoleerde woningen met ventilatiesysteem C en lage temperatuurverwarming' i.o.v. Uneto-VNI

Waarom nadenken over ventilatie?

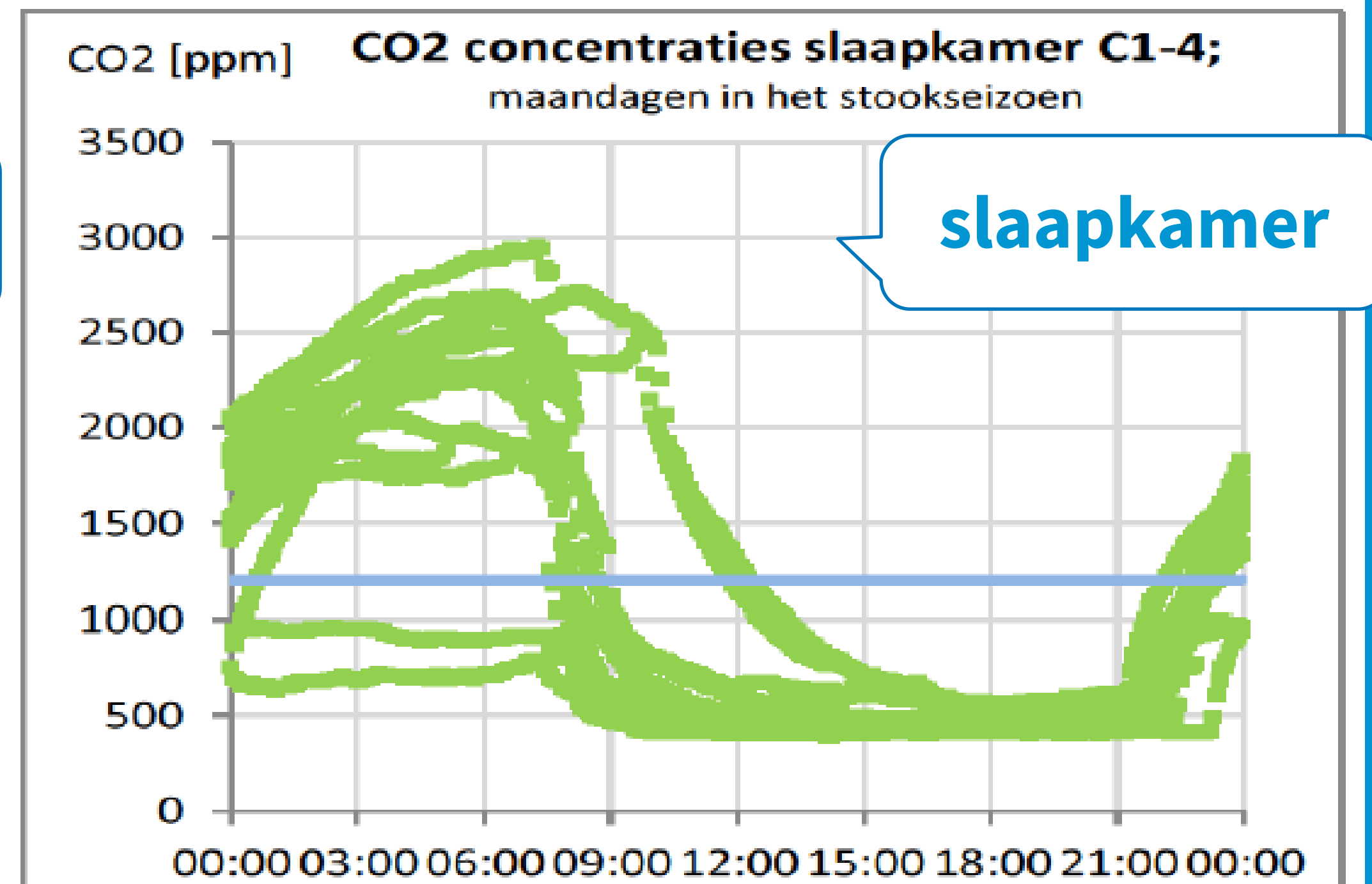
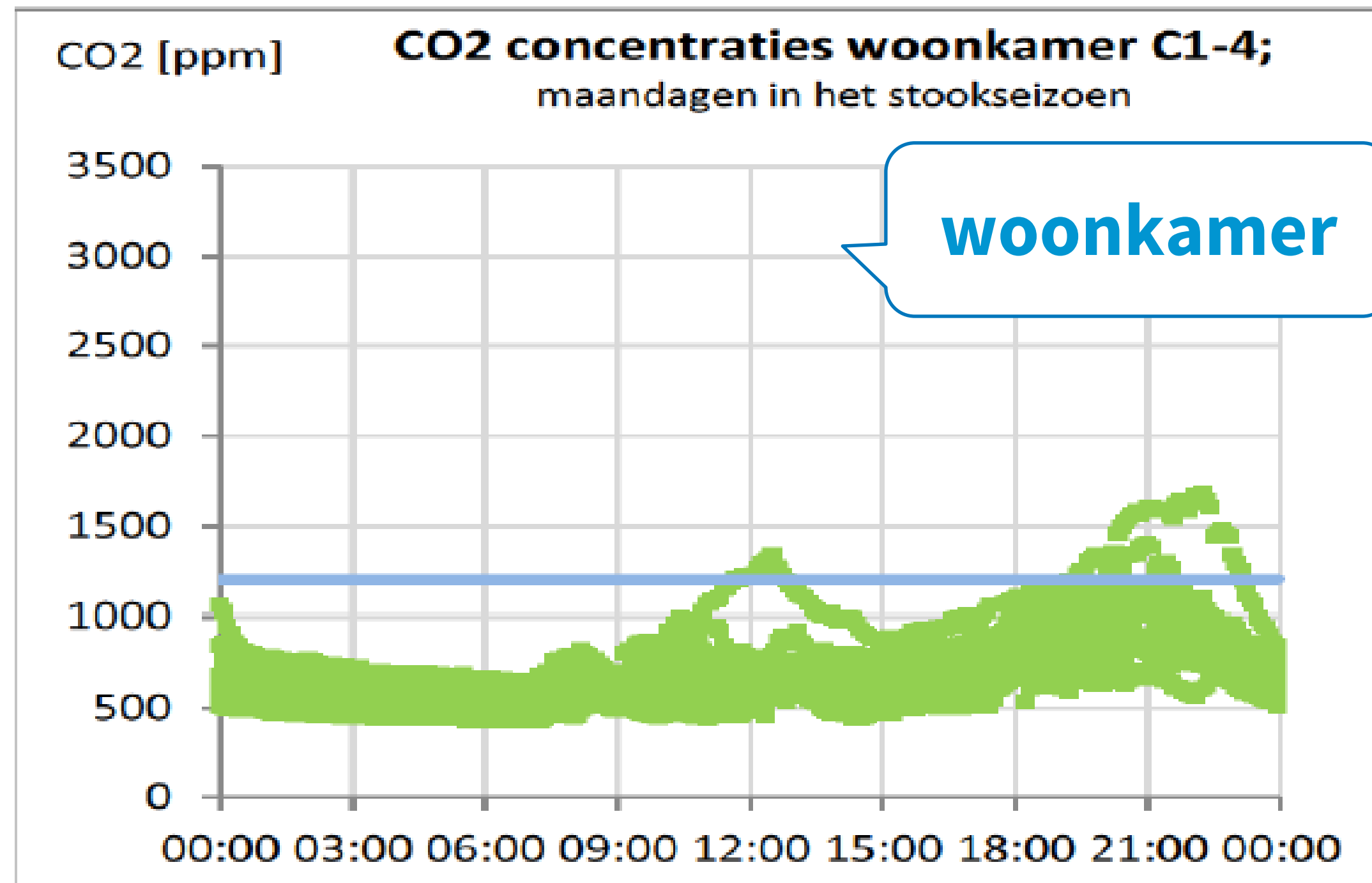
- In ongeveer **60%** van 1240 onderzochte woningen werd de **CO₂-concentratie** van **1200 ppm** overschreden.
- Wanneer de CO₂-concentratie hoog is, is dit een aanwijzing dat **allerlei stoffen zich kunnen ophopen** in het binnenmilieu.
- Dit kan leiden tot **vermoeidheid, hoofdpijn**, verhoogde kans op overdracht van infectieziekten en **vermindering van leerprestaties**.

(bron: [RIVM-rapportnummer 609333003](#)).

We ademen per persoon per uur 30m³ lucht met zuurstof in en blazen 30m³ lucht met CO₂ uit.

Waarom nadenken over ventilatie?

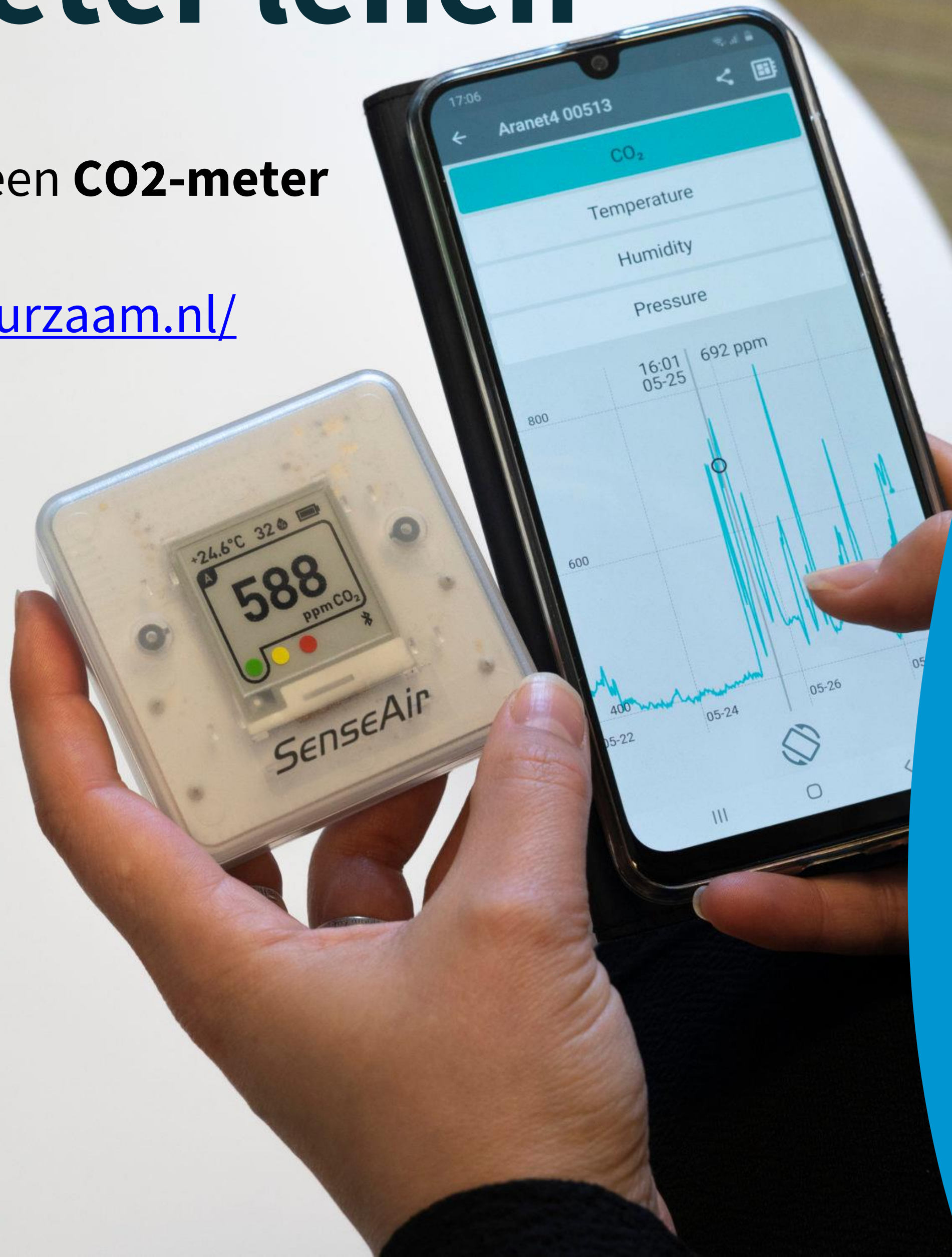

Gemeten bij afzuiging in natte ruimtes +
ventilatie-roosters, **4-persoons** huishouden

bron: www.monicaair.nl

CO2-meter lenen

- 3 weken gratis een **CO2-meter lenen?**
- www.veluweduurzaam.nl/energiebib

Waarom nadenken over ventilatie?

Wij produceren per dag
10 – 15l vocht
in huis!

Ventileren = noodzakelijk

maar niet altijd energiezuinig

Je verliest ca. 13% energie door warme ventilatielucht.

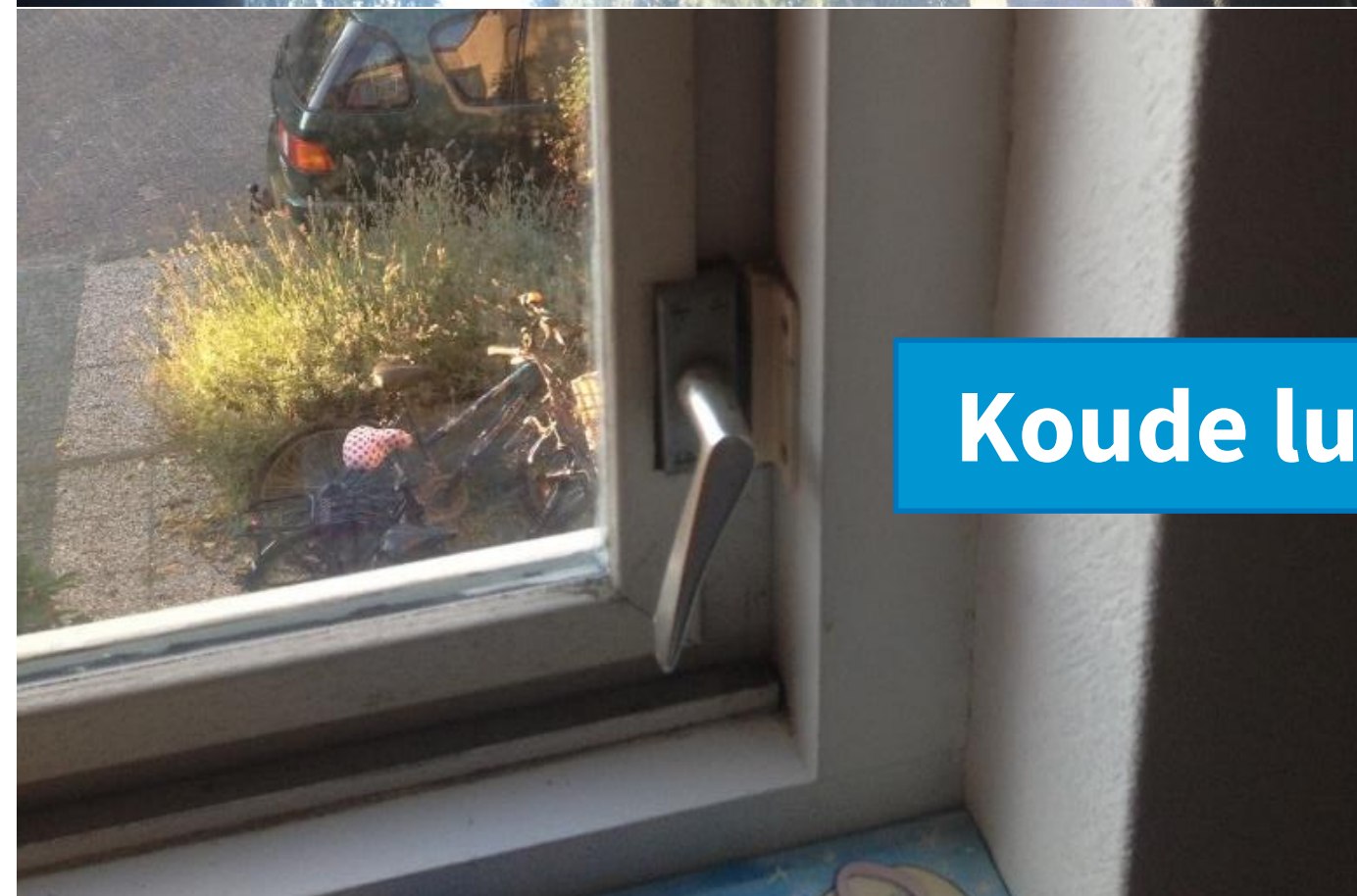
... bij voorbeeld hier

Veel voorkomende manier van ventileren

Mechanische afzuiging + ventilatieroosters

Koude lucht

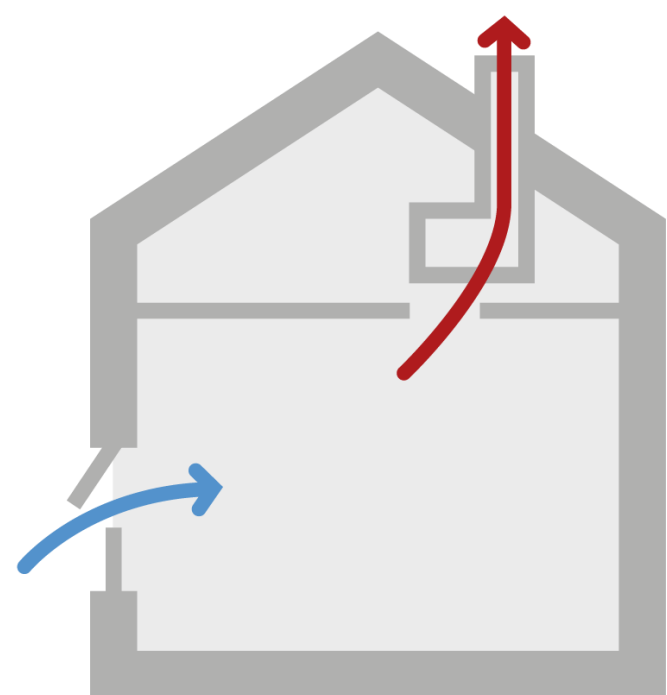

Koude lucht

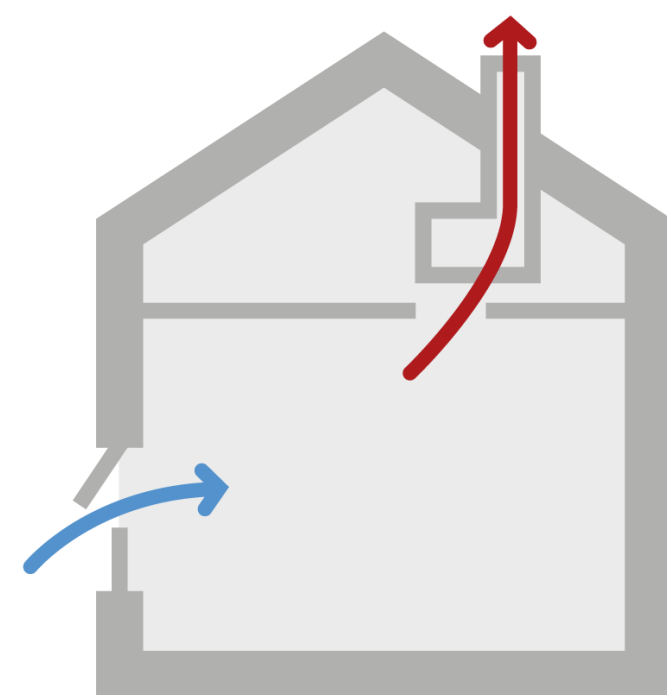
Warme
lucht

Hoe ventileer je energiezuinig *en* goed?

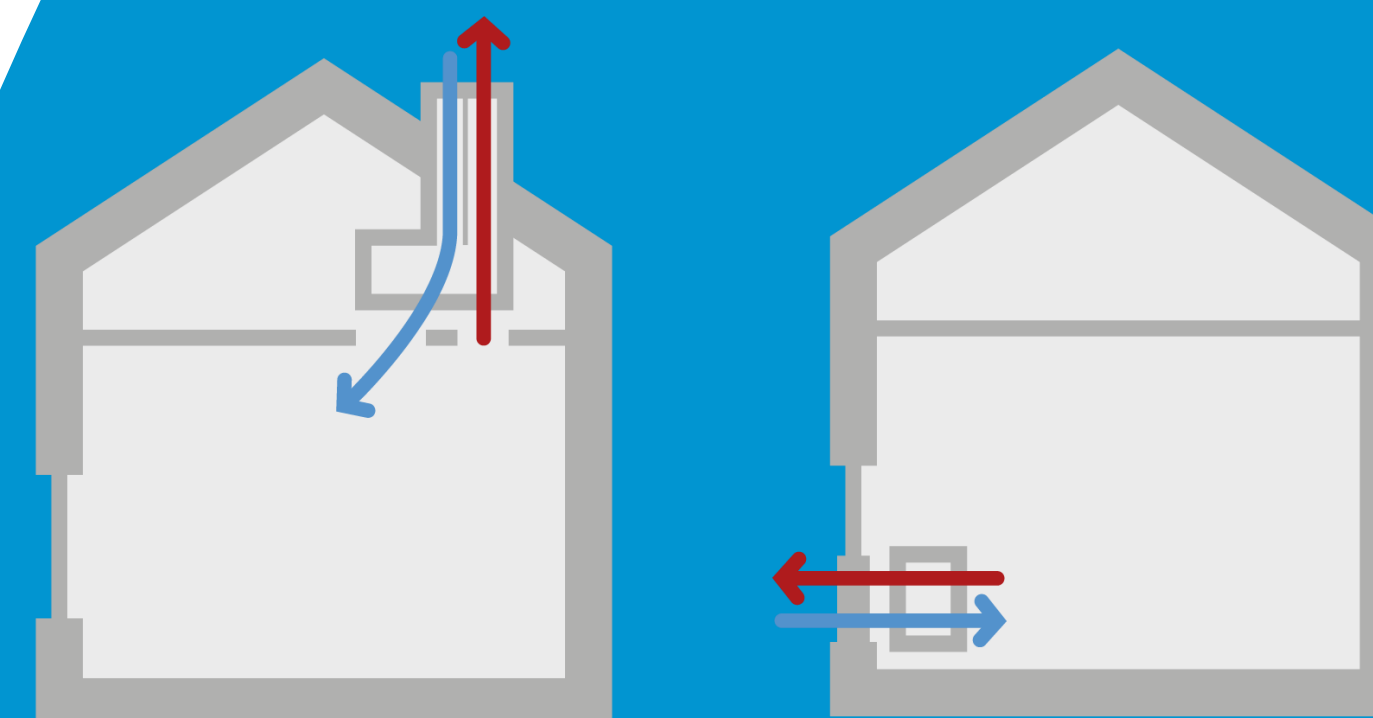
Meer gecontroleerd ventileren

met **drukgestuurde ventilatieroosters**

Alleen ventileren wanneer nodig

met **CO₂- en vochtgestuurde roosters/afzuiging**

Alleen ventileren
wanneer nodig
met **warmteterugwinning**
- CO₂- en vochtgestuurd met
warmteterugwinning

Hoe ventileer je energiezuinig *en* goed?

Meer gecontroleerd ventileren

Afzuiging verbruikte lucht in natte ruimtes, toevoer via **drukgestuurde roosters** = minder tocht en kou via roosters bij wind + minder warmteverlies

Hoe ventileer je energiezuinig *en* goed?

Alleen ventileren wanneer nodig

Afzuiging verbruikte
lucht in alle ruimtes,
toevoer via roosters

- **CO₂**- en vochtgestuurd

= **verzekerde verse
lucht + minder
warmteverlies**

Vraaggestuurde roosters

+ sensor/schakelaar

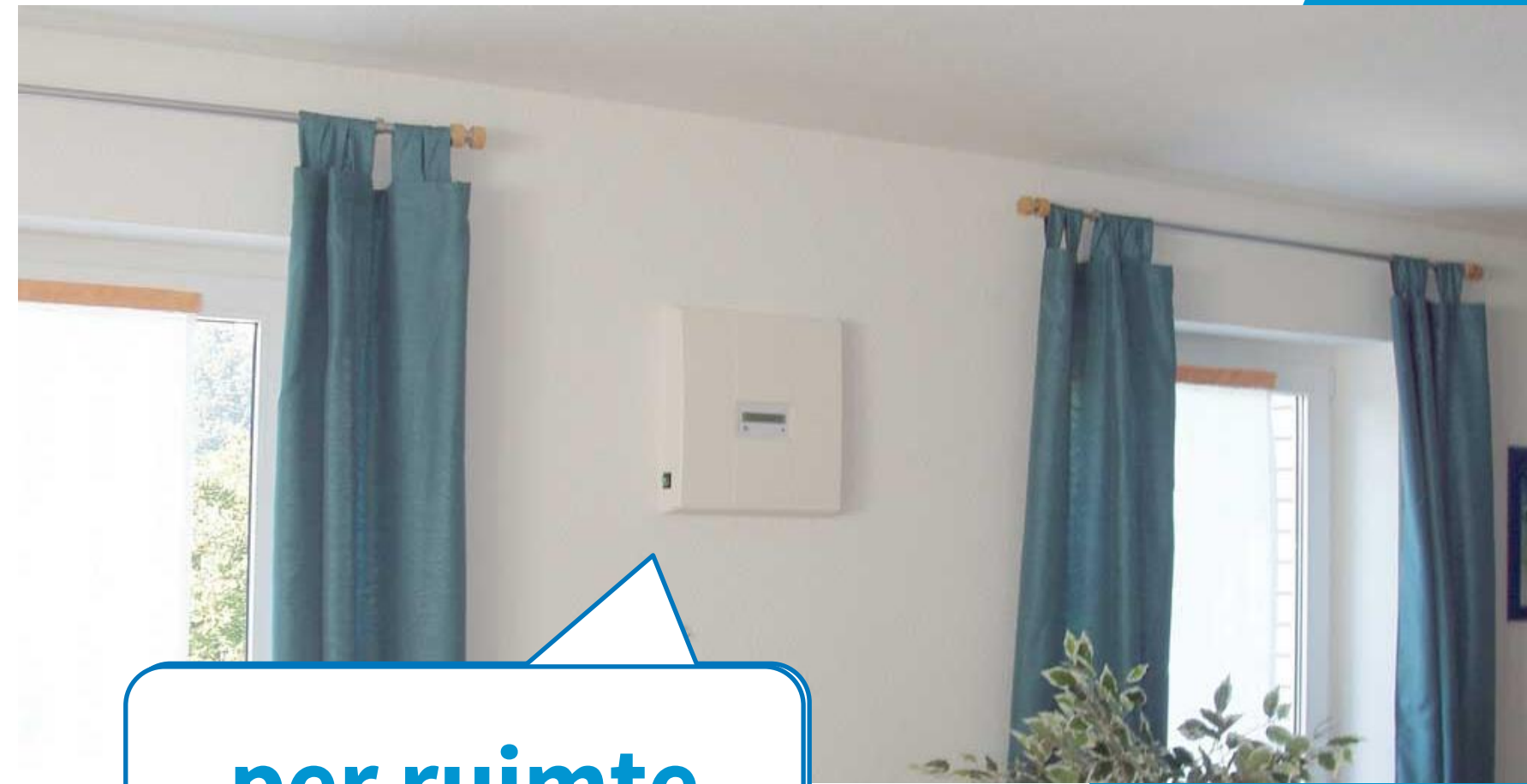
+ ventilatiebox

Hoe ventileer je energiezuinig *en* goed?

Alleen ventileren wanneer nodig met warmte- terugwinning

Afzuiging verbruikte lucht en
toevoer verse lucht in alle
ruimtes of per ruimte.

- **CO₂**- en vochtgestuurd met
warmteterugwinning
= **verzekerde verse lucht met
geminimaliseerd verlies van
warmte.**

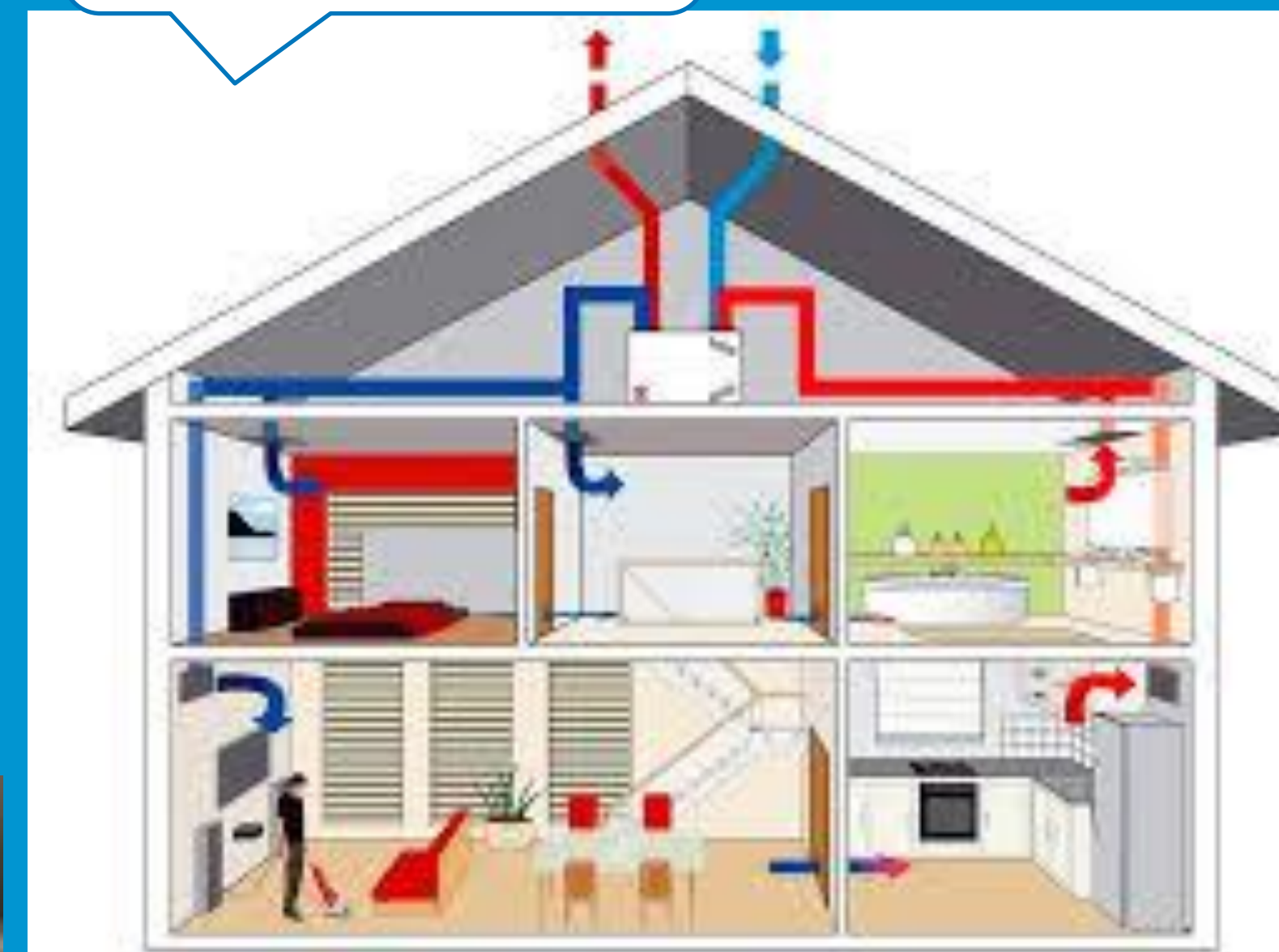

per ruimte

Foto: installatie.nl

centraal

Subsidies en Leningen

Subsidies

- ISDE-subsidie (landelijk)

Lening

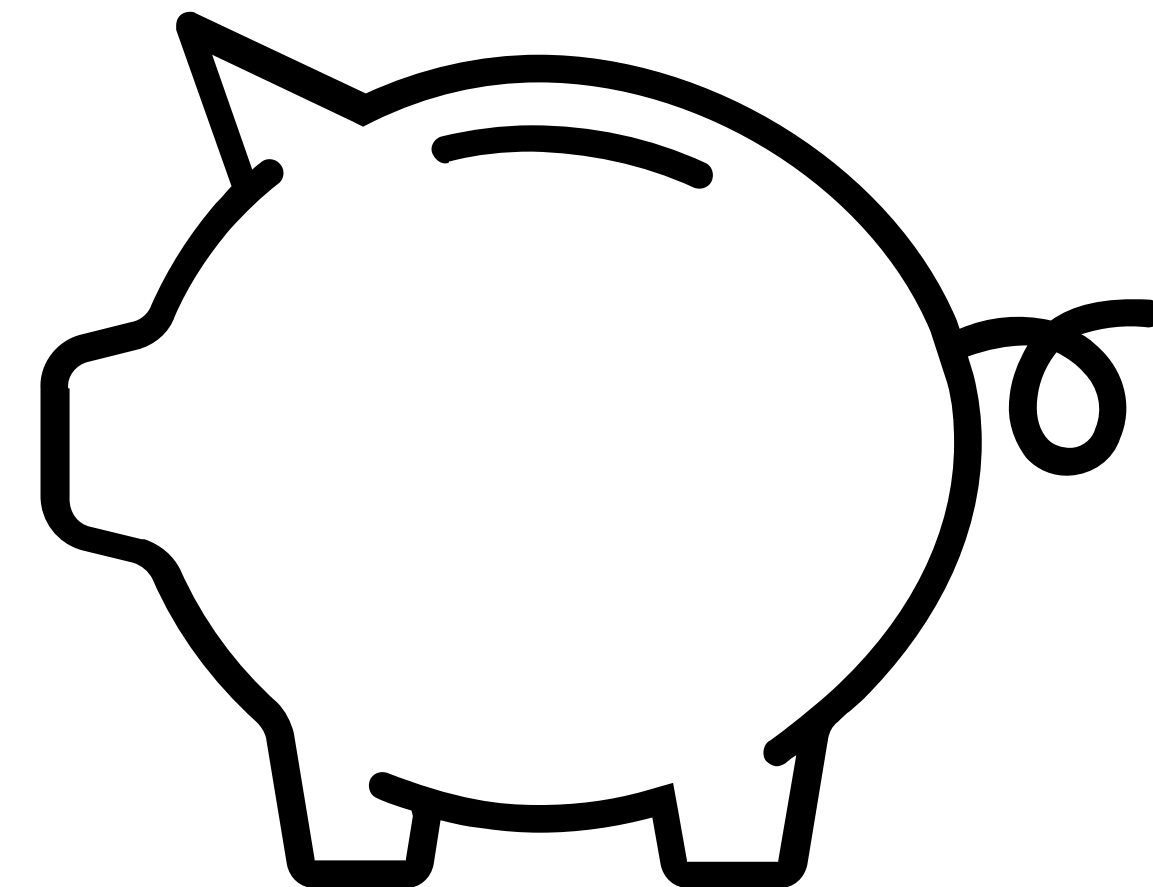
- Toekomstbestendig Wonen lening (gemeentelijk)
- Energiebespaarlening (landelijk)

Laag btw-tarief op isolatiewerkzaamheden

- Voor het *aanbrengen* van isolatiematerialen en isolatieglas geldt het lage btw-tarief op arbeidsloon van 9%
- Voor materialen geldt het normale btw-tarief (21%)

Alle subsidies en leningen:

www.veluweduurzaam.nl/subsidies

ISDE – subsidie

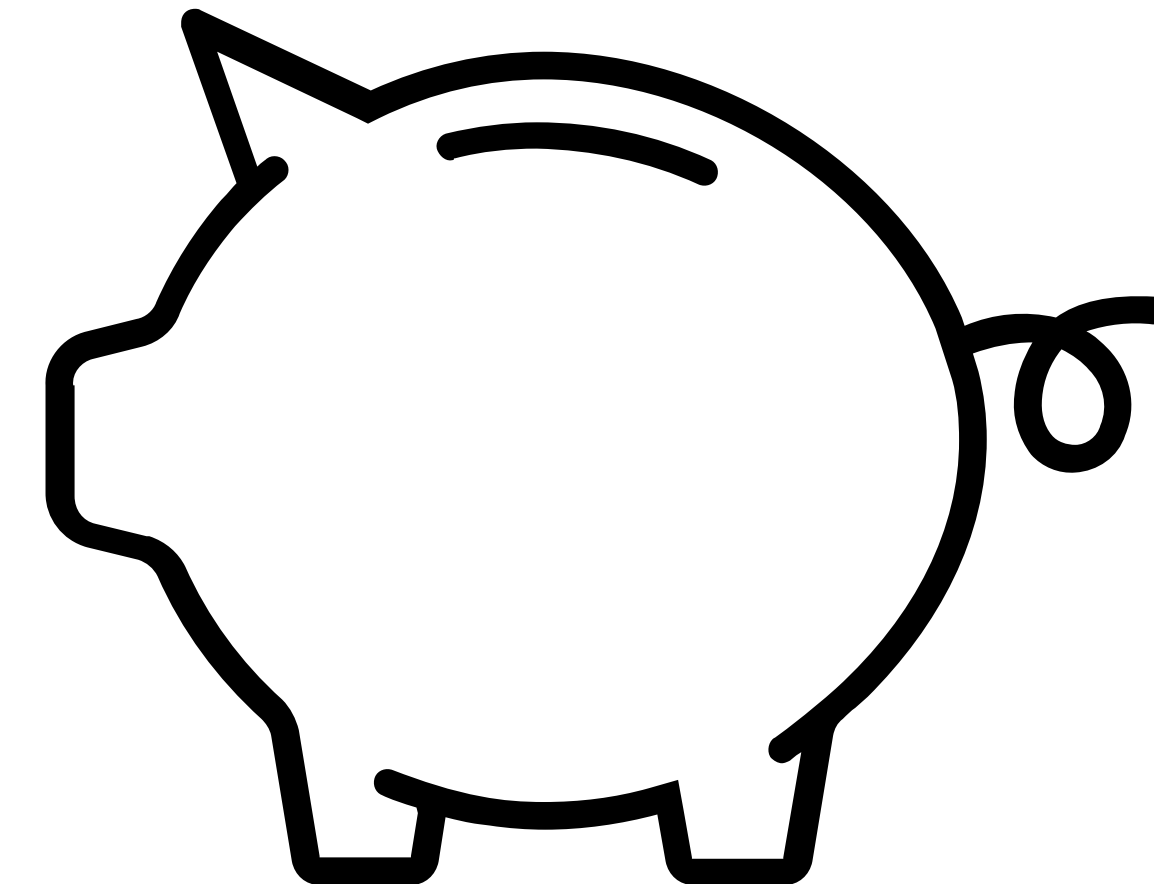
Investeringssubsidie Duurzame Energie

Tip! Neem een **foto** van de huidige situatie voordat de werkzaamheden beginnen.

Voor:

- minimaal 2 isolatie-maatregelen:
  - Isolatie: vloer, dak, gevel, beglazing, panelen, isolerende deur
- Of: minimaal 1 installatie-maatregel:
  - zonneboiler, warmtepomp, aansluiting warmtenet (maar 1 maatregel nodig voor subsidie)
- Of: min. 1 isolatiemaatregel + 1 installatie-maatregel
- Bij de toepassing van **Triple glas** is het verplicht om ook de kozijnen te vervangen door isolerende kozijnen (U-waarde max. 1,5 W/m²K).

ISDE – subsidie

Investeringssubsidie Duurzame Energie

Subsidiebedragen en isolatiewaardes

	Subsidiebedrag per m ²	Minimaal vereiste m ²	Maximaal m ²	Maximale U-waarde [W/m ² K]
HR++-glas	€ 35	10	45	1,2
Kozijnpanelen	€ 15			1,2
Isolerende deuren	€ 35			1,5
Triple glas	€ 100	10	45	0,7
Kozijnpanelen	€ 75			0,7
Isolerende deuren	€ 100			1,0

Meer lezen?

www.veluweduurzaam.nl/subsidies

Wat bespreek je met een bedrijf?

- Welke soorten glas kan het bedrijf leveren? (**isolatiewaarde** glas is nodig voor subsidie)
- Zijn mijn **kozijnen** geschikt? (Als je kozijnen binnen 10 jaar vervangen moeten worden, dan is het beter om gelijk de kozijnen te vervangen)
- Wel of geen **ventilatie-roosters**?
- Is het nodig om de **tochtstrippen** bij de ramen te vervangen?
- Hoe lang **duren** de werkzaamheden? Meestal is plaatsing in een dag gedaan.
- Is **schilderen** nodig en wie doet dat?

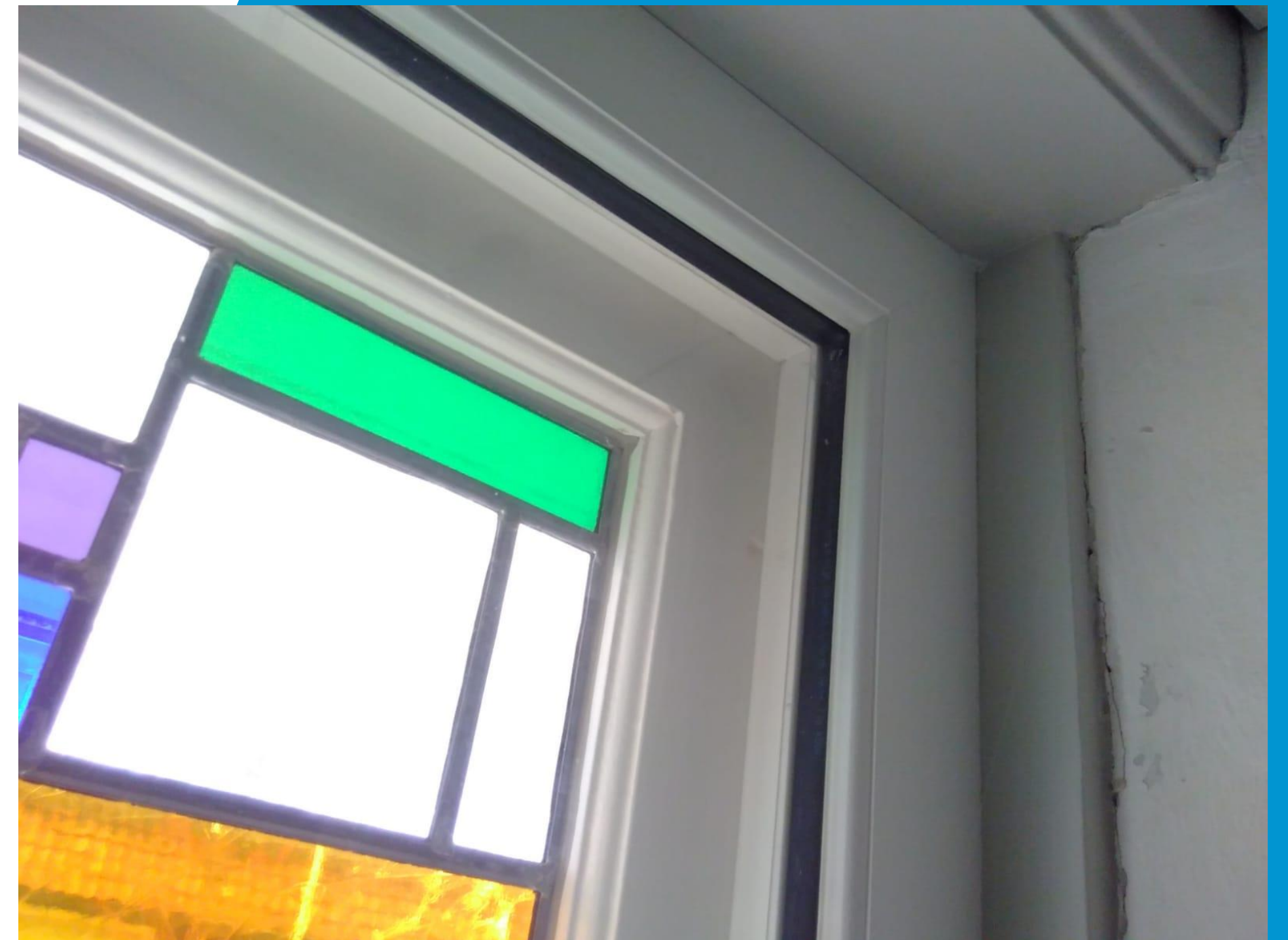
Wat bespreek je met een bedrijf?

- **Referentie?** Zijn er een of twee klanten (uit de buurt) die je mag bellen of e-mailen om te horen hoe hun ervaring met dit bedrijf is?
- Geeft het bedrijf **korting** als je met meerdere mensen in de buurt de ramen laat vervangen?
- Hoe gaat het bedrijf om met de **veiligheid** van haar werknemers? Zijn er bijvoorbeeld steigers nodig?
- Lokale bedrijven:
www.veluweduurzaam.nl/aanbieders

Insider Tips!

- **Kunststof afstandhouders** tussen de glasplaten ('warm edge') = geen koudebrug + kozijn gaat langer mee + kiezen uit veel kleuren
- Is het **financieel niet haalbaar** om alles glas of alle kozijnen in één keer te vervangen, begin dan met nieuwe ramen en kozijnen in ruimtes die **vaak worden verwarmd**, zoals de woonkamer en keuken.

Aan de slag met energieadvies

Helpdesk

helpdesk@veluweduurzaam.nl

0525-701015

Vragen?